

Azərbaycan Ordusu, Azərbaycan əsgəri bilməlidir ki, ölkəmizin ərazi bütövlüyü nəyin bahasına olursa-olsun, bərpa edilməlidir.

Heydər ƏLİYEV

AZƏRBAYCAN ORDUSU

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MÜDAFİƏ NAZIRLIYİNİN ORQANI

Qəzet 1992-ci il fevralın 11-dən çıxır 10 iyun 2020-ci il № 35 (2453) Qiyməti 30 qəpik

15 İyun - Milli Qurtuluş Günüdür

Milli Qurtuluş Günü Azərbaycan dövlətçiliyinin xilas günüdür

Bəzi tarixi günlər xalqın gələcəyini müəyyən edən böyük başlangıcların əsasını qoyur. Tariximizə Milli Qurtuluş Günü kimi daxil olan 1993-cü ilin 15 iyun gününün mahiyyətini hamımız sevgilərlə yaşayıraq. Milli Qurtuluş Günü böyük ictimai, siyasi və tərxi əhəmiyyətə malik gündür. Vətənini, xalqını sevənlər, çətin günlərin ağrılarını, dəhşətlərini yaşayanlar, hadisələri görənlər üçün 15 iyun əsl Qurtuluş Günü, Azərbaycan dövlətçiliyinin ölüm-dirim mübarizəsinin tarixidir.

1991-ci il oktyabrın 18-de Azərbaycan Respublikası müstəqilliyini elan etdi. Əsrin əvvəlindən fərqli olaraq, bu dəfə müstəqilliyin ömrü əbədi olmalı idi...

Müstəqilliyin ilk illərində ölkədə özbaşinalıq hökm sürdü, orduda vəziyyət ağır idi. Erməni təcavüzü gücləndirdi. Azərbaycanda hakimiyət boşluğu yaranmışdı. Bu dövrde gərginleşen siyasi vəziyyət, əhalinin aşırılaşan sosial durumu ölkəni bu bəlalardan xilas edə biləcək, xalqı öz arxasında aparmağa qadir liderə ehtiyac olduğunu şərtləndirdi. Cəmiyyətin bütün təbəqələri əmin idi ki, yenice müstəqillik qazanıb ölkəni düşdürüb ağır və dözdülməz vəziyyətdən çıxarmağa qadir yegane şəxsiyyət Heydər Əliyevdir. Əslində, bu, bütün xalqın ürəyinin səsi idi.

Xalqın təkidlidən tələbi ilə hakimiyyətə qaydan Heydər Əliyev iyunun 15-də Azərbaycan Ali Sovetinin sədri seçildi. Bunuyla da ölkədə uzun illər davam edən gərginlik və qarşıdurma səngidi, respublikamız vətəndaş mühərabəsindən və parçalanma təhlükəsindən xilas oldu.

Sonralar ümummilli lider Heydər Əliyev müstəqilliyimi-

Azərbaycan Prezidenti İlham ƏLİYEV:

Cəmiyyətin ictimai-siyasi quruluşundan asılı olmaya-raq, Heydər Əliyev bütün dövrlərdə xalqın dəstəyini hiss edərək Azərbaycanı inamla irəliyə aparırdı.

zin bu mərhələsini belə xarakterizə edirdi: "Azərbaycan böyük təhlükə qarşısında idi. Çünkü Azərbaycanın müstəqil yaşamasının əleyhinə olan həm daxildəki qüvvələr güclü idi, həm də Azərbaycan kimi böyük coğrafi-strateji əhəmiyyətə, zəngin təbii sərvətlərə malik olan ölkənin tam müstəqil olması başqa ölkələrdə bəzi dairələri qane etmirdi.

Ermənistanın Azərbaycana etdiyi təcavüz və bunun nəticəsində Azərbaycanın zəifləməsi, məğlubiyyətə uğraması, ikinci tərəfdən də daxildə hakimiyət çəkişməsi 1992-ci ilin iyununda hakimiyətə gəlmiş qüvvələri bir ildən sonra hakimiyətdən saldı, xalq özü saldı".

Ümummilli Liderin şəxsiyyəti, onun özünəməxsus siya-

qıl, demokratik, hüquqi və dünyəvi dövlət kimi inkişaf etməyə başladı, problemlər mərhələlərlə həll olundu, siyasi sabitlik yarandı.

Ümummilli lider Heydər Əliyev ölkənin ictimai-siyasi, sosial, iqtisadi, elmi-mədəni həyatında, beynəlxalq əlaqələrdə dönüş yaratdı, elmi əsaslara, beynəlxalq norma və prinsiplərə uyğun müstəqil dövlət quruculuğu prosesinə başladı. Ulu Öndərin həyata keçirdiyi təxirəsalınmaz tədbirlərin nəticəsi kimi, bir tərəfdən, ordunun formalasdırılması, Azərbaycanın milli mənafələrini qorumağa qadir nizami ordunun yaradılması, torpaqlarımızın müdafiə olunması ilə bağlı mühüm addımlar atıldı, digər tərəfdən, atəşkəsə nail olmaq üçün bütün siyasi və diplomatik vasitələr işə salındı, bunun da nəticəsində 1994-cü ilin mayında ölkəmiz üçün həyati əhəmiyyət kəsb edən atəşkəsə nail olundu.

15 iyun müasir Azərbaycan dövlətinin tarixinə Milli Qurtuluş Günü kimi daxil oldu. Sonralar ölkənin ali qanunvericilik orqani xalqın ən müxtəlif təbəqələrinin arzu və istəklərini nəzərə alaraq ulu öndər Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıtdığı 15 iyun gününü əbədi ləşdirdi. 15 İyun - Qurtuluş Günü Azərbaycan Milli Məclisinin qərarı ilə 1997-ci ilin 27 iyununda rəsmiləşdirildi. Milli Məclisin həmin tarixi qərarda deyilir: "Azərbaycan xalqının azadlığının, müstəqil dövlətçiliyinin, müqəddərətinin həll edildiyi ən ağır günlərdə Heydər Əliyevin öz xalqının iradəsinə tabe olaraq ölkə rəhbərliyinə qayıtması, əsində, onun müstəqil Azərbaycan Respublikasını, Azərbaycan xalqını, milli azadlıq hərəkatında qazanılmış tarixi nailiyyətləri məhv olmaqdan xilas etmək kimi çox çətin və şərəflə bir missiyəni könüllü olaraq öz üzərinə götürməsi idi. Bu, sözün əsl mənasında, "ömrümüz qalan hissəsini də xalqımıza qurban verirəm" deyib meydana atılan böyük ürkü Vətən oğlunun öz xalqı, öz Vətəni qarşısında misilsiz fədakarlığı id".

(Ardı 2-ci səhifədə)

Milli Qurtuluş Günü Azərbaycan dövlətçiliyinin xilas günüdür

(Əvvəli 1-ci səhifədə)

15 iyun günü təntənə ilə qeyd edilir və Azərbaycan dövlətinin qurtuluşunun başlangıcı kimi deyərləndirilir. Ötən illərdə Ümummilli Liderimizin həyata keçirdiyi şərəfli xilaskarlıq missiyası xalqımızın və bütün dünyadan gözü qarşısında cərəyan etdi, Azərbaycan məhv olmaq təhlükəsindən qurtularaq güclü bir dövlətə çevrildi. Bu illərdə Heydər Əliyevin gərgin zəhmət, ezm və siyasi iradəsi sayesində reallaşdırıldığı nəhəng işlər öz miqyasına görə insanı heyrətə getirir.

Bu gün Azərbaycanda müstəqil dövlətçilik ənənələri formalasdırılmışdır və şübhəsiz ki, bu mühüm nailiyyetin əldə edilməsində ümummilli lider Heydər Əliyevin fədakar xidmətlərinin müstəsna əhəmiyyəti vardır. Onun siyasi xadim kimi yürütdüyü siyasetin başlıca qayesi Azərbaycanın hər bir vətəndaşının təhlükəsizliyini qoruya biləcək qədər qüdrətli dövlətə çevirmək olub. Bu gün Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Ümummilli Liderimizin siyasi kursuna sadıq qalaraq müstəqil ölkəmizi inamlı gələcəyə doğru aparır. Bu yol ulu öndər Heydər Əliyevin müyyənələşdiridi yoldur. Ümummilli lider Heydər Əliyev vaxtılıq müdrikcəsinə demişdir: "Heç bir qüvvə Azərbaycanın müstəqilliyini əlinənala bilməz. Bundan sonra heç bir qüvvə Azərbaycan dövlətçiliyini məhv edə bilməz". Bu inam, bu qətiyyət Qurtuluş Gününün mənası və verdiyi ibret dərsləridir. Bu onu göstərir ki, nə qədər Azərbaycan var, Heydər Əliyev də olacaq, onun ideya və əməlləri yaşayacaq, bizi daim doğru yolla, irəliyə aparacaqdır.

Heydər Əliyevin yenilməz iradəsi, uzaqqorənliyi, fədakarlığı onu bütün dünya azərbaycanlılarının lideri etdi, ömür yolu doğma Vətənə xidmət nümunəsinə çevrildi. Müdrik siyasi və dövlət xadimi tariximizde müstəqilliyimizin memarı və qurucusu oldu.

**Ferrux ƏZİMLİ,
Füzuli Hərbi
Prokurorunun
köməkçisi**

Böyük tarixi şəxsiyyətlərin kəlamları atalar sözü səviyyəsində yaşadılır.

Heydər Əliyev böyük tarixi şəxsiyyət idi. Onun qururla dediyi "Mən həmişə fəxr etmişəm, bu gün də fəxr edirəm ki, mən azərbaycanlıyım!" kələmindən gənclər zaman-zaman yaşam düsturu bilib. Bu gün də belədir.

Bu gün müstəqil Azərbaycanın layiqli vətəndaşları kimi Azərbaycan dövlətçiliyinin mühafizləriyik. Dövlətçiliyimizi sevirik, tariximizi sevirik və onu böyük ehtiramla öyrənirik. Tarixini bilməyən yaxşı vətəndaş ola bilməz.

Tarixi günlər haqqında bil-

gilerimiz də bizim vətəndaş kimi formalaslaşmışımızda müstəsna rol oynayır. 15 iyun belə tarixi günlərdəndir. 1993-cü ilin 15 iyunun mahiyyətini hər bir gənc mükəmməl dərk edir. Qurtuluş Günü Azərbaycan dövlətçiliyində müstəsna əhəmiyyəti olan gündür, mahiyyəti 1991-ci ilin 18 oktyabrının mahiyyətini tamamlayan gündür.

1920-ci ilin 28 aprelində rus imperiyası Azərbaycan Demokratik Cümhuriyyətini ilhaq etdi. Azərbaycanın dövlət müstəqilliyini itirdi. Ancaq imperiya xalqın mübarizə ezməni ilhaq edə bilmədi, buna gücü çatmadı. Heç bir qurum, heç bir dövlət min illərlə ölçülən dövlətçilik tarixi olan bir xalqın müstəqillik mübarizəsini məhv edə bilməz. Bütün tarixi boyu azadlıq, müstəqillik mücadiləsi aparan xalq SSRİ adlı bir imperiyanın siyasi təzyiqlərindən, repressiyalarından, sür-günlərindən çəkinmədi, qorxmadı. Xəlil Rza Ulutürkün bir şeiri xalqın mübarizə ezmənin ifadəsi oldu:

Qolumdakı zəncirləri
Gərək qıram, gərək qıram...

1991-ci il oktyabrın 17-də Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi haqqında Konstitusiya Akti qəbul edildi, Xəlil Rza Ulutürkün dediyi ilhaq zənciri qırıldı, Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi bərpa olundu. Həkimiyət hərisliyi, idarəetmə səriştəsizliyi, separatçılıq meyilləri, siyasi ambisiyalar ciddi qarşidurmalar yaratmışdı və bu qarşidurmalar dövlətçilik üçün labüb təhlükə yaratmışdı. Lənkəranda dövlət çəhrayı cəhdid, Gəncə qiyamı bunun nəticəsiydi. Xalq bu vəziyyətin nələrlə neticələnə biliyecini duyurdu. Ona görə də yeganə çare kimi ciddi təkidə böyük tarixi şəxsiyyət Heydər Əliyevi təkidlə hakimiyyətə qayıtdı.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Ali Baş Komandan Heydər Əliyev ön xətdə, səngərlərdə əsgər və zabitlərə göründü, onlara dəyərli məsləhətlər verdi. Bu,

Qurtuluş Gününün mənəvi işığı idi və şəxsi heyətin mənəvi-psixoloji hazırlığında olduqca əhəmiyyəti oldu.

Böyük tarixi şəxsiyyət Heydər Əliyev qətiyyəti Azərbaycanı xaosdan xilas etdi, siyasi çəkişmələrə son qoyuldu. İctimai-siyasi, sosial-iqtisadi və digər sahələrdə əsaslı dönləş yaradıldı ki, bunlar da özlüyüdə Azərbaycan dövlətçiliyinin müstəqil, demokratik, dünyəvi, bəşəri dövlət kimi davam etdirilməsində möhkəm dayaqlara söykənən vəsilə oldu. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin uğurlu daxili və xarici siyaseti sayesində Azərbaycan dövlətçiliyi daha dinamik inkişaf mərhələsindədir. Bu

siyaset torpaqlarımızın işgal-dan azad edilməsini də təmin edəcəkdir - danışçılar baş tutmasa, Ulu Öndərin nizami ordu kimi formalasdırıldığı ordu-nun şəxsi heyəti Ali Baş Komandanın döyük əmrini qələbəyle tamamlayacaq!..

**Şəbnəm BEHBUDZADƏ,
Bakı şəhəri**

Böyük tarixi şəxsiyyət Heydər Əliyevin digər kəlamları kimi hər bir azərbaycanlın yaşam fəlsəfəsinin tərkib hissələrindən biri olan bir kələmini da heç zaman unutma-yacaq. Ulu Öndər deyirdi ki, müstəqilliyi qoruyub saxla-maq onu qazanmaqdan çətindir...

Böyük tarixi şəxsiyyət Heydər Əliyevin həmişə ən böyük azərbaycanlı kimi anılacaq. Onun Azərbaycan sevgisi, Azərbaycana sevgisi biz gənclər üçün həmişə örnək olub. İstər SSRİ vaxtında, istərse de Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi bərpa olunduqdan sonra Azərbaycanın hərəkətli inkişafına böyük diqqət yetirirdi. Sovetlər dönləmində Bakıda ümumittifaq əhəmiyyəti zavodlarının fəaliyyətə başla-ması Azərbaycanın iqtisadi qüdrətini artırırdı, Azərbayca-nın ədəbiyyat, mədəniyyət, in-cəsənət xadimlərinin xatirəsinin əbədiləşdirilməsi və s. xal-qımızın bəşəri xalq kimi ta-nınmasına mühüm əhəmiyyətə malik olurdu.

Azərbaycanda milli-de-mokratik hərəkat müstəqillik haqqında Konstitusiya Aktinin qəbul edilməsi ilə - dövlət müstəqilliyinin bərpası ilə nəticələndi. Ancaq siyasi vəziyyət onu qorumağa qadir deyildi. Respublikada separatçılıq meyilləri, hakimiyyət səriştəsizliyi, siyasi ambisiyalar və s. kimi hallar milli-mənəvi dəyərləri də unutdurmaq həddine getirib çıxarımsı - məmləkət vətəndaş mühərabəsi ərəfəsindəydi. Tarix təsdiqləyir ki, bəle vəziyyətlərdə dövlət dövlətçiliyini də itirə bilir. Ermenistanla sərhəd rayonlarda hərbi vəziyyətin daha da kəs-kinləşdiyi bir vaxtda separatçılıq meyilləri, hakimiyyət hə-risliyi kimi hallar Azərbaycanın dövlət müstəqilliyini ciddi səviyyədə hədələyirdi. Xalq bunu duyurdu. Son və yeganə çare kimi böyük tarixi şəxsiyyət Heydər Əliyevi təkidlə hakimiyyətə çağırırdı. "Mən hə-mişə fəxr etmişəm, bu gün də fəxr edirəm ki, mən azərbay-canlıyım!" fəlsəfəsiyle yaşa-yan, bütün fəaliyyəti boyu Azərbaycanı düşünən dahi tarixi şəxsiyyət Azərbaycanın belə çətin, belə ağır bir vaxtında da xalqın sırasında ol-du, hakimiyyətə qayıtdı. İyunun 15-də Azərbaycan Ali Sovetinin sədri seçildi. Bu, yaranmış təhlükənin aradan qaldırılacağına dönməz inam idi. Müstəqillik haqqında Konstitusiya Akti qəbul edilen vaxtdan bəri yaranmış gərginlik, əvvəl-əvvəl gizlin, sonra açıq şəkildə təzahür edən qarşidurmalar vətəndaş mü-haribəsi vəziyyəti yaratmışdı.

Bunun aradan qaldırılması dövlət və dövlətçilik qarşısında yerinə yetirilməli tarixi mis-siya idi. Bu missiyanı fəaliy-yətin mahiyyəti azərbay-canlıq olan böyük tarixi şəx-siyyət Heydər Əliyev qısa müddətə yerinə yetirdi.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev tarixi gerçəklilik ifadəsi olan bir reallığı belə ifadə edir: "Müsəsir Azərbaycan Heydər Əliyev şah əsəridir". Ümummilli li-derimiz Heydər Əliyev cü-huriyyət tarixini "İstiqlalıyyəti-mizin sübhü" adlandırdı. Bu əsər Azərbaycanın gələcəyi-nin sübhüdür deyə bilərik.

Ən böyük azərbaycanlı kimi tanınan və sevilən dahi tarixi şəxsiyyət Heydər Əliyevin dövlətçilik dühəsi ilə dövlət quruculuğu möhkəmləndirilən müstəqil Azərbaycanın beynəlxalq nüfuzu daha da artı, dünya dövlətləri arasında nü-fuzunu daha da yüksəltti. Bu-nun nəticəsi kimi "Əsrin mü-qavilesi" imzalandı, dünyanın iri dövlətləri Azərbaycanla ikitərəflı, coxtərəflı müqavilələr imzaladı. Bu müqavilələr Azərbaycanın iqtisadi inkişafını da təmin etdi, dünya dövlətləri sırasında yerini də müey-yənləşdirdi.

Ulu Öndər digər sahələr kimi, ordu quruculuğunu da di-namik əsaslarla inkişaf etdir-di. Ordunun nizami ordu kimi formalasdırmasında vahid komandanlığının olmaması, yerli müdafiə batalyonlarının mə-həlli fəaliyyəti möğlubiyyətlərə şərait yaratmışdı. Ulu Öndər yerli müdafiə batalyonlarını ləğv etdi, orduda vahid komandanlıq yaradıldı. Ordunun dünyəvi dövlətlərin orduları sırasına çıxarılması üçün mühüm islahatlar aparıldı. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Ulu Öndərin nizami ordu kimi for-malaşdırıldığı ordunu dünyadan ən güclü orduları sırasına çıxmasının təmin etdi. İndi Azərbaycan Ordusu Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin dediyi kimi, qüdrətli Azərbaycan Ordusunu istenilən vəzifəni yerinə yetirə bilər. Ordumuzun ən başlıca vəzifəsi torpaqlarımızı işğal-dan azad etməkdir. Azərbay-can əsgəri Ali Baş Komandanın əmriyle bu missiyanı da uğurla yerinə yetirəcək, qəze-tinizdə dərc olunmuş bir mə-qalədə deyildi ki, səngər-ləri sərhədlərə köçürəcəkdir.

Ulu Öndərin təşəbbüsü və rəhbərliyi ilə 2001-ci ilin no-yabrında Dünya Azərbaycan-ıllarının I qurultayı keçirildi, az sonra Xaricdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsi yaradıldı. "Kitabi-Dədə Qorqud"un 1300 illik yu-bileyi beynəlxalq miqyasda qeyd edildi. Bunlar da, Azərbaycan xalqının tarixi keçmişinin müasirlikle bağlılığını təsdiqi kimi tarixləşən bu tədbir də, müsəsir Azərbaycan Ordusunun bugünkü qüdrəti də başlanğıcını Qurtuluş Günündə götürür...

**Gülsurə HÜSEYNOVA,
Silahlı Qüvvələrin
Hərbi Akademiyası**

Azərbaycan Ordusunda andicmə mərasimi keçirilib

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidmətinin məlumatına əsasən, mərasimlər Azərbaycan Respublikasının Dövlət himminin səsləndirilməsi ilə başlayıb. Gənc əsgərlər təntənəli surətdə Herbi andi qəbul edərək Vətəne sadiq olacaqlarına söz veriblər.

Sonra Müdafiə Nazirliyinin nümayəndələri və hərbi hissələrin komandanlığı gənc əsgərləri Herbi andi qəbul etmələri mü-

nasibətile təbrik edib, xidmetlərində nizam-intizamlı, vicdanlı və cəsarəti olmağı, həvalə edilmiş silah və texnikanı dərindən öyrənməyi, Vətəne olan əsgəri borcunu ləyaqətlə yerinə yetirməyi arzulayıblar.

Yekunda şəxsi heyət təntənəli marşla tribuna öündən keçib.

* * *

Müdafiə nazirinin tapşırığına əsasən, iyunun 7-də Azərbaycan Ordusunun təlim hissə və bölmələrində gənc əsgərlərin andicmə mərasimi keçirilib.

Əlahiddə Ümumqoşun Ordu-da gənc əsgərlər Vətənə sədəqət andi içiblər.

Andicmə mərasimində Azərbaycan Respublikasının Dövlət himmi səsləndirildikdən sonra gənc əsgərlər Herbi andi qəbul ediblər.

Mərasimdə çıxış edənlər gənc əsgərləri təbrik ediblər və əsgərlər də Vətəne sadiq olacaqlarına söz veriblər.

Cıxışların ardından general-major Teymur Eyyubov Əlahiddə Ümumqoşun Ordu Komandanı general-leytenant Kərəm Mustafayevin təbrikini şəxsi həyətə çatdırıb. Bildirilib ki, Vətənin bacarıqlı müdafiəçisi olmaq üçün hər bir əsgər Hərbi andin tələblərini şüurlu suretdə yerinə yetirməli, intizamlı, vicdanlı və cəsarəti olmalı, ona həvalə edilmiş silah və texnikanı dərin-

dən öyrənməli, Vətən qarşısında öz Hərbi andi ilə öhdəsinə götürdüyü əsgəri borcunu ləyaqətlə yerinə yetirməlidir.

Tədbir şəxsi heyətin təntənəli keçidi ilə başa çatıb.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidmətinin məlumatı

Ermənistan silahlı birləşmələri atəşkəs rejimini pozub

7 iyun 2020-ci il.

Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri cəbhənin müxtəlif istiqamətlərində snayper tüfənglərindən də istifadə etməklə sutka ərzində atəşkəs rejimini 23 dəfə pozub.

Ermənistan Respublikası Krasnoselsk rayonu ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən Gədəbəy rayonu ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərimiz atəşə tutulub.

Tərtər rayonunun işgal altında olan Göyər, Çiləbürt, Füzuli rayonunun Qaraxanbəyli, Horadiz kəndləri yaxınlığında, həmçinin Goranboy, Tərtər və Ağdam rayonları ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən də ordumuzun mövqeləri atəşə tutulub.

8 iyun 2020-ci il.

Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri cəbhənin müxtəlif istiqamətlərində snayper tüfənglərindən də istifadə etməklə sutka ərzində atəşkəs rejimini 24 dəfə pozub.

Ermənistan Respublikası Krasnoselsk rayonu ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən Gədəbəy rayonunun Zamanlı kəndində və adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərimiz atəşə tutulub.

Ağdam rayonunun işgal altında olan Tağıbəyli, Füzuli rayonunun Aşağı Veyselli kəndləri yaxınlığında, həmçinin Tərtər, Ağdam və Füzuli rayonları ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən də ordumuzun mövqeləri atəşə tutulub.

9 iyun 2020-ci il.

Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri cəbhənin müxtəlif istiqamətlərində iriçaplı pulemyotlardan da istifadə etməklə sutka ərzində atəşkəs rejimini 25 dəfə pozub.

Ermənistan Respublikası Krasnoselsk rayonu ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən Gədəbəy rayonunun Zamanlı kəndində və adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərimiz atəşə tutulub.

Tərtər rayonunun işgal altında olan Göyər, Ağdam rayonunun Tağıbəyli, Baş Qərvənd, Cəbrayıl rayonunun Nüzgər kəndləri yaxınlığında, həmçinin Goranboy, Tərtər və Ağdam rayonları ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən də ordumuzun mövqeləri atəşə tutulub.

Artilleriya bölmələrinin döyüş atışlı təlimləri keçirilib

Müdafiə nazirinin təsdiq etdiyi 2020-ci ilin döyüş hazırlığı planına uyğun olaraq, Raket və Artilleriya birləşmələrinin döyüş atışlı təlimləri keçirilib.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidmətinin məlumatına əsasən, təlimlərdə artilleriya bölmələri marş icra edib, cəmləşmə rayonlarına çıxıb və atəş mövqelərini tutaraq döyüş atışlarını yerinə yetiriblər.

"Paşinyan hökumətinin reytingi karantinə qədər də düşürdü, indi də düşür"

Paşinyan hökumətinin reytingi karantinə qədər də düşürdü, indi də düşür.

AZƏRTAC xəbər verir ki, politoloq Artur Atayev bu fikri "İzvestiya" qəzetinə müsahibəsində Ermənistanda koronavirusun yayılması ilə bağlı faciəli vəziyyəti şərh edərən söyləyib. "Xəstə mövzu: Ermənistən nə üçün koronavirus üzrə rekordçudur" sərlövhəli məqalədə qəzet Ermənistən koronavirus üzrə "antirekordu" haqqında yazır.

Məqalədə deyilir: "Ermənistən koronavirusa yoluxanların və bu sebebdən ölenlərin sayı üzrə Zaqafqaziyada birinci yeri tutur. Respublikada 11.221 patientdə infeksiya aşkar edilib, 176 nəfər ölüb. Əhalisinin sayı Ermənistəndən üç dəfə çox olan Azərbaycanda 6260 insan yoluxub, 76 nəfər helak olub. Gürcüstəndə bütün pandemiya dövründə 800 yoluxma, 13 ölüm qeydə alınıb".

Məqalənin müəllifi İqor Karmanzinin fikrincə, ölkədə infeksiyanın yayılmasına qarşı mübarizə üzrə radikal tədbirlər görülməsinə baxmayaraq, nə məmərlər məhdudiyyətlərə riyat edirdi, nə də sakinlər. Məqalədə deyilir: "Məmərlər özləri səhələnkar münasibətə təhrif edirdilər. Səhiyyə naziri Arsen Torosyan yazın əvvəlində keçirdiyi mətbuat konfransında bu tədbirə maska taxmış və ziyiyətde gəlmış jurnalistləri lağ'a qoyurdu. Torosyan bildirirdi ki, koronavirusu təhlükəli hesab etmir. O deyirdi: "Şəpsifikasi dərmanlar lazımdır. Ümumiyyətə, onu adı qrip kimi müalicə edirlər". Başqa siyasetçilər də məhdudlaşdırıcı tədbirlərə məhəl qoymurdular. Ermənistən parlamentinin deputatları arasında vuruşmanın videosu şəbəkədə geniş yayılmışdı. Mayın 8-də onlar kommunal ödənişlərle bağlı fikr ayırlıqlarına görə elbəyaxa olular. Ayndır ki, dalaşqan deputatlar sosial məsafləyə riyat etmirdilər. Mayın 21-də

qondarma "dağlıq qarabağ respublikası"nın ("dqr") yeni "prezidenti"nin inaqrasiyasından sonra daha bir qalmاق qopdu. Sosial şəbəkələrdə yayılmış fotoşəkillərde görünür ki, Ermənistən və "dqr" hökumətlərinin üzvləri sosial məsafləyə və qoruyucu maskalara məhəl qoymurlar. Bütün bunların neticesində vətəndaşlar arasında da karantinə sərin münasibət yarandı".

Politoloq Artur Atayev vəziyyəti şərh edərək bildirib ki, Ermənistən hakimiyətinin inamızlı hərəkətləri (təsirləri) etiraz əhval-ruhiyyəsinin güclənməsinə getirib çıxara bilər. Ekspert deyir: "Paşinyan hökumətinin reytingi karantinə qədər də düşürdü, indi də düşür". Bunun hansı nəticələrə gətirib çıxaraçağı məlum deyil. Yaxın gələcəkdə etiraz aksiyalarının başlanmasını istisna etmirməm. Bir sıra siyasi qüvvələr, ilk növbədə, vaxtılıq Paşinyanın silahdaşları olmuş, lakin indiki hakimiyətdə özlərinə yer tapa bilməmiş adamlar bu vəziyyətdən istifadə etməyə hazırlırdılar. Ambisiyalı gençlər tezliklə vəziyyəti daha da qızışdırıb bilərlər".

Ön xətdən reportaj

Bizi bir amal - Vətən sevgisi birləşdirir

Düşmənla temas xəttində, Vətənin keşiyində dayanan əsgərlərimizlə görüşə gedirik.

Zabit Həsim Həsimovla həmsöhbət olur. Yolboyu keçdiyimiz ərazilərlə bizi tanış edən zabit, bir vaxtlar bu yerlərin hər qarşı uğrunda gəden Aprel döyüşlərindən, bu döyüşlərdə hərbi qulluqçularımızın göstərdiyi rəşadətdən, yüksək qələbə əzmindən söz açır. Zabit qeyd edir ki, düşmənlə üzbeüz mövqedə xidmət edən əsgərlərimizi görmək hər bir kəsin vətəndaşlıq borcudur. Zabit Həsim Həsimov tez-tez söz-sənət adamlarının, veteranların, qazilərin, incəsənət və digər ictimaiyyət nümayəndələrinin əsgərlərimizle görüşə gəldiyini və bu görüşlərin şəxsi heyətin mənəvi-psixoloji hazırlığına, ruh yüksəkliyinə təsirini də qeyd edir. "Bayramlarda və digər əlamətdar günlərdə əsgərlərimizle ictimaiyyət nümayəndələri arasında mütəmadi görüşlər təşkil olunur. Bu da öz növbəsində şəxsi heyətin mənəvi-psixoloji hazırlığına müsbət təsir edən aspektlərdəndir. Xalq öz ordusuna güvənir, ordu xalqının dəstəyini her zaman hiss edir. 2016-ci ilin Aprel döyüşlərində şəhid olan hərbi qulluqçularımızın döyüş yolu hər birimiz üçün örnekdir", - deyə mayor Həsim Həsimov fikrini tamamlayır.

Ön xətdə yerleşən bölmələrimizdən birindəyik. Müddət-

dən artıq həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçusu əsgər Vüqar Babayev şəxsi heyəti telimatlaşdırır. Xidmeti düzgün təşkil etmək, mövqelərdə ayıq-sayıq olmaq kimi vacib tapşırıqlar əsgərlərin diqqətinə yenidən çatdırılır. Vüqar Babayev təhlükəsizlik qaydalarını izah edir və bildirir ki, düşməni daim nəzarətde saxlamaq, onun hərəkətlərini müşahidə etmək, düşmən tərefindən hər hansı təxribat cəhdini baş verərsə, operativ şəkildə rabitə vasitəsilə məlumat vermək və qabaqlayıcı (təxirəsalınmaz) tədbirlərin görülməsini təmin etmək lazımdır. Telimat başa çatdıqdan sonra

döyüş növbətçiliyinin təhvili təslim prosesində iştirak edir. Sənərdə Vüqar Babayev ilə kəlmələşirəm. Söhbət əsnasında aydın olur ki, Vüqar bir neçə ildir ordu sıralarında xidmət edir. "Baxmayaraq Cəlilabadda dünyaya göz açmışam, həmişə Qarabağı, işğaldə olan doğma yurdumuzu düşünmüşəm. Bu gün bölməmizin əsgərlərinin hər biri müxtəlif bölgələrdən hərbi xidmətə çağırılsalar da, onları bir amal birləşdirir - Vətən sevgisi. Hansı əsgərdən soruşsanız, hər biri - cəbhə bölgəsində xidmət etdiyimiz üçün fəxr edirik, - deyəcək. Budur, Vətən sevgisi, budur, xalqa olan sevgi. Vətən sevgisini sözlərlə ifadə etmək çətindir, onu gərək qəlbən hiss edəsən. Ana Torpağa canımızla, qanımızla bağlı olur", - deyə Vüqar bildirir.

Döyüş mövqeyində dayanan əsgər Nicat Cəfərov ən müqəddəs vəzifəni yerine yetirməyin qürurundan danışır: "Hər birimiz Vətənin suyu, çörəyi və havası ile qidalanır. Hər bir vətənpərvər şəxs üçün ən ümde vəzifə Vətəni, torpağı qorumaqdır. Vətəni, onun ərazi bütövlüyü, mənafeyini qorumaq bayrağını daim uca tutmaq deməkdir". Əsgər atası Ceyhun Cəfərovun da Qarabağ mühərbiyi dövründə bu ərazilərdə döyüdüyüni qeyd edir. "Atam birinci Qarabağ mühərbiyi zamanı gedən ağır

döyüşlərdən danışar, bize daim vətənpərvəlik duyuları aşılıyordu. Bu gün əynimə hərbi mundir, əlimdə silah Vətənin keşiyindəyəm. Ən böyük arzum torpaqlarımızın işğal-

Təcrübəli zabitlərimizin təcrübələrindən və bizə keçdiyimiz döşlərdən faydalınır, qayda-qanuna ciddi riayət edir. Bundan əlavə, istər xidmət vaxtı, istərse de asudə vaxtlarında komandirlərimiz hər zaman bizlərə diqqət göstərir, qayğı və problemlərimizlə maraqlanırlar".

Əsgər Rəvan Rəsulzadə gənc əsgərlərə döyüş vərdişləri aşılamaqda komandirlərinə yardımçı olur. Əsgər adını daşımağın verdiyi qürurdan danışan əsgər Rəvan Rəsulzadə torpaqlarımızın azad olunacağı günü qədər bu ada sadiq qalacağına söz verir. "Bu gün əsgərəm. Əsgər olma, əsgər adını daşımaq şərəfdir. Düşmən tarixi torpaqlarımızdan çıxarıla, işğalda olan ərazilərimiz azad olunana qədər Vətənin müdafisindəyəm. Torpağımı sevirəm, onun üçün öldürməyə, yeri gələrsə, ölməyə hazırlam. Şəhidlərimizin döyüş yolu bizim üçün örnəkdir. Düşmənle üzbeüz mövqedə xidmət edən əsgər olaraq, mən və əsgər yoldaşlarım Ali Baş Komandanın döyüş əmrinə hər

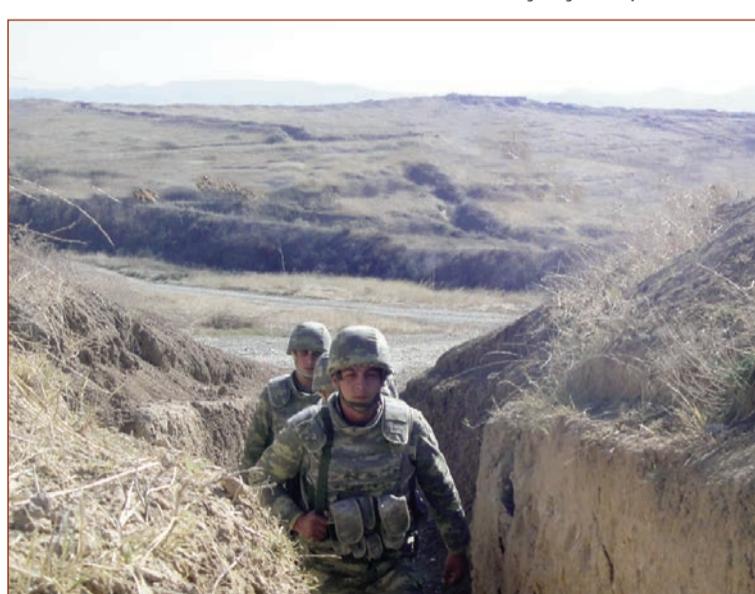
dan azad olunacağı döyüşdə iştirak etmək, tarix yazacaq qəhrəmanlar sırasında olmaqdır."

Əsgər İntizam Kamallı qeyd edir ki, xidmətin əsasını nizam-intizam təşkil edir. "Xidmətə gəldiyim ilk gündən nizam-intizamlı olmağa, komandirlərimin tapşırıqlarını cəld və operativ yerinə yetirməyə çalışmışam.

zaman hazırlıq. Ali Baş Komandanımızın əmrini gözləyirik."

Əsgərlər Əyyub Mustafayev, Ramazan Məmmədli də əsgər yoldaşları kimi vətənpərvərdirlər...

**Baş leytenant
Fuad CƏFƏROV,
"Azərbaycan Ordusu"**

Dünya birliyi Azərbaycanın suverenliyini və ərazi bütövlüğünü birmənalı şəkildə tanıyor və dəstəkləyir

Biz Qarabağ uğrunda mübarizənin demek olar ki, artıq son mərhələsinə daxil olmuşuq. Prezident İlham Əliyevin Tərtər Olimpiya İdman Kompleksinin açılışı zamanı rayonun bir qrup idmançısı qarşısında bu yöndə bəyanatı da təsadüfi deyil. Dövlətimizin başçısı bundan evvel məcburi köçkünlərlə görüşündə etdiyi çıxışında da analoji məzmunda bəyanat verib.

Bu fikirləri AZERTAC-a açıqlamasında Milli Məclisin deputati Məzahir Əfəndiyev söyləyib.

Deputat deyib: "Azərbaycan-Ermenistan münaqişəsi 30 ilə yaxındır ki, davam edir, amma sülh danışıqlarında konkret bir

neticə yoxdur. Prezident İlham Əliyev Tərtər Olimpiya İdman Kompleksinin açılışı zamanı 1918-ci ilde baş veren hadisələrə bir daha münasibet bildirərək, əsrimizə sahib çıxmışın və tarixdən ibrat dərsi görməyin zəruriyini qeyd edib.

Ermənistanın hazırlı ərazisi bütövlükdə Qərbi Azərbaycan torpaqlarıdır. Qədim Azərbaycan torpaqlarında qondarma Ermənistan dövlətini yaratmış er-

mənilər indi de işgal etdiyikləri Qarabağ və ətraf rayonlarda ikinci dövlət yaratmaq istəyirlər. Təbii ki, biz Azərbaycan torpaqlarında ikinci erməni dövlətinin yaradılmasına yol vere bilərik. Çünkü ermənilər artıq bir dəfə torpaqlarımızda öz dövlətlərini yaradıblar, daha doğrusu, bu dövləti onlar üçün yaradıblar.

Bu gün dövlətlərə münasibətləri tənzimləyən beynəlxalq hüquq tam gücü ilə işləyə bilmir.

Bu baxımdan Azərbaycan hücum diplomatiyasına və hərbi gücün artırılmasına diqqət yetirir, bundan sonra da bu siyaset davam edəcək. Diplomatiya arxasında güc olduqda daha çox effekt verir. Şükürələr olsun ki, Azərbaycan diplomatiyasının arxasında çox böyük güc var, çox güclü orduya malik. Orduımız bundan sonra da güclənəcək".

Deputat qeyd edib ki, Azər-

baycan bu gün münaqişənin həlli yolunda əsasən iki istiqamətdə: diplomatiya və ordu quruculuğu istiqamətdən çox böyük fəallıq göstərməkdədir. Bu fəaliyyətin nəticəsi olaraq dünya birliyi Azərbaycanın suverenliyi və ərazi bütövlüğünü birmənalı şəkildə tanır və dəstəkləyir. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev açıq bəyan edib ki, Azərbaycanın ərazi bütövlüyü danışıqların mövqusu deyil və heç vaxt olmayıcaq. Azərbaycan bu mövqedən bir addım belə geri çəkilməyəcək. Yəni, Azərbaycanın ərazi bütövlüyü məsələsində heç bir güzeş olmayıcaq.

Naxçıvan Döyüş Şöhrəti Muzeyindəki eksponatların sırasına aviasiya texnikası daxil edilib

Gənclərin hərbi vətənpərvərlik tərbiyasında müüm rol oynayan açıq səma altında Naxçıvan Döyüş Şöhrəti Muzeyindəki eksponatların sırasına 3 yeni aviasiya texnikası daxil edilib.

26 adda eksponatla fəaliyyətə başlayan Naxçıvan Döyüş Şöhrəti Muzeyində silah və texnika nümunələrinin sayı artırılaraq 40-a çatdırılıb. Ha-

zırda eksponatların sırasına 3 yeni aviasiya texnikası daxil edilib. Yeni eksponatlardan 2 təlim təyyarəsi gənc pilotların hazırlanmasında istifadə olu-

nub və 1 döyüş-nəqliyyat vertolyotu birinci Qarabağ müharibəsində şərəfli döyüş yolu keçib.

Pilotlar tərəfindən "Uçan tank", xarici görünüşünə görə isə "Timsah" adlandırılan Mi-24V döyüş-nəqliyyat vertolyotundan döyüş-nəqliyyatları zamanı avtokaravanların və nəqliyyat helikopterlərinin müşahidəsi, düşmənin atəş vasitələrinin dəf edilməsi üçün istifadə edilirdi.

Təknəfərlik YAK-50 idman-aerobatik təlim və ikinəfərlik YAK-52 idman-aerobatik təlim-məşq təyyarələrindən həzırda Azərbaycan Ordusunun sıralarında xidmət eden pilotların hazırlanmasında istifadə edilib.

Açıq səma altında Naxçıvan Döyüş Şöhrəti Muzeyində 3 yeni eksponatdan əlavə müxtəlif illərdə döyüş növbətçiliyi nə qəbul edilmiş və döyüş yolu keçmiş top və minaatanlar, zenit-raket kompleksləri, döyüş-nəqliyyat vertolyotu, döyüş təyyarələri, mühəndis tex-

nikaları, tanklar, piyadanın döyüş maşınları, zirehli transportorlar, dərticilar, elcə də müxtəlif hərbi təyinatlı avtomobilər nümayiş olunur.

Baş leytenant
Nəriman NƏCƏFOV,
"N" hərbi hissəsi

Nümunəvi xidmət

"Arzum üç zabit atası olmaqdır"

Bir əsrlik tarixi olan Azərbaycan Ordusu bu gün regionun ən güclü ordularındandır. Qüdrəti daha da artan ordumuzun həm güclü maddi bazası, həm də müasir silah və texnikası var. Ordu sıralarında xidmət edən, Vətəni qoruyan mərd oğullarla ictimaiyyət haqlı olaraq qürurlanır. Müqəddəs vəzifələrinin öhdəsindən uğurla gəlir, hərbi sirrə sadıq. Vətəninə bağlı olmağa and içirlər. Hər birinin tək amali nümunəvi xidmətdir. Ali Baş Komandanın döyüş əmrinə hazır olmaqdır.

ranişları, bizimlə rəftarı, mənəvi-əxlaqi keyfiyyətləri, Vətəne bağlılığıları bu peşəyə olan sevgimi daha da artırdı. Əsgəri xidməti başa vurandan sonra özündə rahatlıq tapa bilmirdim. Ordu sıralarına qayıtmak istəyirdim. Ömrümü, gəncliyimi ordu həyatına bağlamaq arzusu köksümə siğmirdi. Inanırdım ki, isteyim gec-tez reallaşacaq. İdmanla mütemadi məşgül olurdum. İdmana olan həvəsim de hərbçi olmaq istəyimle əlaqəli idi. Əsgəri xidmətdən bilirdim ki, döyüş hazırlığında idmanın rolu böyükdür. Ona görə de həmişə idmanla məşgül olur, bir növ, özümüz bu peşəyə hazırlayırdım. Bu gün çox sevinirəm ki, hərbçiyəm". Hərbi qulluqçu onu da qeyd etdi ki, vəzifəmiz Ali Baş Komandanın əmri ilə topaqlarımızı işğaldan azad edərək, dövlətimizin ərazi bütövlüyünü təmin etməkdir.

Razim daha sonra xidmətin təşkilindən, təminatlarının yüksək olmasına danişdi. İqlim şəraitinin onlardan ikiqat məsliyyəti və diqqətli olmayı tələb etdiyi dedi. Onu da qeyd etdi ki, şəxsi heyət yüksək döyüş ruhunda xidmət edir.

"Şahidi oldunuz ki, bölməmiz relyef cəhətdən çətin təbii şəraitdə yerləşir. Ona görə de müşahidəni gücləndirir, aylıq-sayıqlığı artırır. Təminat cəhətdən heç bir korluq çəkmirik. Mövsümlərə uyğun olaraq ister ərzaq, isterse də geyim cəhətdən təminat vaxtı-vaxtında olur. Bu da uğurlu xidmətə zəmin yaradır. İqlim dəyişikliyinin xidmətimizin təşkilinə heç bir təsiri yoxdu. Azərbaycan əsgəri döyüş qarşısında hər şəraitdə inamlı, qətiyyətlə dayanır."

Üç övlad atası olan Razim vətənpərvərliyin təməlinin ailədə yarandığını dedi. Üç oğul böyüdən ata övladlarına Vətəni sevməyi, onun uğrunda canlarını əsirgəməməyi aşılıyır. "Oğullarına öyünd-nəsihət ve-

rəkən doğma yurdu daim qorumağa hazır olmayı izah edirəm. Onları indidən hərbi xidmətə, Vətənimizin müdafiəsinə hazırlayıram. Onlara Vətəni varlığıyla sevməyi tövsiyə edirəm. Seçdiyimiz bu şərəfli həyat yolunda fərqli ailələrdən, fərqli bölgələrdən gələn gənc-lərin hamısı Vətən naminə birləşirələr. Hamını Vətən sevgisi birləşdirir. Oğullarının da bu müqəddəs sevginin bir zərərsizne çevriləməsini dileyirəm. Bir zamanlar özüm üçün alovlanan bu arzu indi övladlarım üçün yenidən turmurcuqlayıb. Gələcəyin Vətən qoruyucularını böyüdürem. Hər valideyn kimi, mən də uşaqlarımın gələcəyi ilə bağlı xəyallar qururam. Ən böyük arzum üç zabit atası olmaqdır. İnanıram ki, övladlarım mənəni arzuma çatdıracaqlar".

Razim arzusuna çatacaq. İnanıraq ki, belə bir atanın övladları da hərbi qulluqçu olacaq.

Baş çavuş R.Vəliyevlə söhbətimiz ordumuzda vətənpərvərlik ruhunun yüksək olduğunu təsdiqlədi. Əmin oluruq ki, əsgərlərimiz Ali Baş Komandanın döyüş əmrini qəlebəyle təmamilayacaqlar.

Baş leytenant
Mahmud MÖHBALIYEV,
"Azərbaycan Ordusu",
foto
Coşqun CƏFƏROVUNDUR

Milli Məclisin Regional məsələlər komitəsinin iclası keçirilib

İyunun 8-də Milli Məclisin Regional məsələlər komitəsinin növbəti iclası keçirilib. Milli Məclisin Mətbuat və ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, iclası açan komitə sədri Siyavuş Novruzov gündəlik haqqında məlumat verib.

Bildirilib ki, Prezident İlham Əliyev tərəfindən qanunvericilik təşəbbüsü qaydasında təqdim olunan Naxçıvan Muxtar Respublikasının Babək rayonunun inzibati ərazi bölgüsündə qismən dəyişiklik edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi baxılmaq üçün müzakirəyə çıxarılır. Layihəyə əsasən Naxçıvan Muxtar Respublikasının Babək qəsəbəsinə şəhər statusunun verilməsi, Cəhri və Nehrəm kəndlərinə qəsəbə statusu verilməsi nəzərdə tutulub.

Komitə sədri deyib ki, ümummilli lideri Heydər Əliyevin qurduğu müstəqil Azərbaycan Respublikası Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi altında günbəgün inkişaf edir. Həm iqtisadi islahatlar, həm sosial problemlərin həll olunması regionların da inkişafında özünü bürüze verir. Son illər Babək rayonunda geniş abadlıq, quruculuq tədbirləri həyata keçirilib, onlarla inzibati bina, məktəb və xəstəxanalar, sənaye müəssisələri, park və xiyabanlar salınıb.

Sonra komitə sədri Babək qəsəbəsi, rayonun Cəhri və Nehrəm kəndləri haqqında iclas iştirakçılarına ətraflı məlumat verib, bu yaşayış yerlərinin tarixində danişdi, Muxtar Respublikanın bu bölgəsindəki sosial-iqtisadi inkişafdan bəhs edib. Babək qəsəbəsinə şəhər statusunun, adı çəkilən kəndlərə isə qəsəbə statusunun verilməsinin əhəmiyyətini vurgulayıb.

Qeyd olunub ki, Babək qəsəbəsi Ümummilli Lider tərəfindən 1978-ci ildə yaradılıb. Babək qəsəbəsi rayonun inzibati mərkəzi olmaqla yanaşı, həmçinin iqtisadi və mədəni mərkəzdir.

Bildirilib ki, Babək rayonunun Cəhri və Nehrəm kəndlərinə göstərilən dövlət qayğısı notecində əhalinin sayı artmaqla bərabər, sosial-iqtisadi inkişaf və məşğulluq səviyyəsi də yaxşılaşıb, yeni istehsal və sosial-mədəni obyektlər qurulmaqla hər iki kənd müasir tipli qəsəbəyə çevrililib.

Komitə üzvləri Səttar Möhbaliyev, Nizami Cəfərov, Cavid Osmanov, Tahir Rzayev, Kamran Bayramov, Məzahir Əfəndiyev, Emin Hacıyev, Malik Həsənov məsələ ilə bağlı öz fikirlərini açıqlayıblar.

Müzakirələrin sonunda sənəd Milli Məclisin plenar iclasına tövsiyə edilib.

Oxuduğumuz bəzi əsərlər uzun müddət bizi təsir dairəsində saxladıqından həmin hadisələri tez-tez xatırlayır və onu yenidən oxumaq istəyirik. Tərəddüd etmədən "Zəngəzur" romanını da belə əsərlərin sırasına yazardım. Romanı mütləkə etdiyim vaxtdan xeyli zaman keçsə də, onun qəlbimdə oyadığı təssüratın alovu sönmək bilmir. Buna səbəb kitabın mövzusu, məzmunu və maraqlı təhkiyəsi idi. Əsər tariximizdə qanlı hadisələrin izlərini səhifələrində elə qanlı təsvirlərlə də yaşadır. Romanın müəllifi yaradılığa şeirlə başlayan, sonralar dəyərli nəşr əsərləri yanzan Əyyub Abasovdur. Yaziçi ağır zəhmət qatlaşaraq "Zəngəzur" adlı ikicildlik dəyərli romanı ilə ədəbiyyat tariximizi daha da zənginləşdirib. Təssüflər ki, indiki nəsil nə bu əsər, nə də onun müəllifi haqqında geniş məlumat malik deyil. Çünkü sovet dönəmində romanın adı dərsliklərdə çox xəsislikla çəkilirdi.

Yazıcının ömür yolu qısa olub. Cəmi 52 il. Ə.Abasov erməni-müsəlman davasının en qanlı çağında - 1905-ci ildə Zəngəzur mahalının Şəki kəndində dünyaya göz açıb. Valideynlerini, bütövlükde nəslini bu davada itirib. Ermənilər onun doğmalarını amansızcasına qətəl yetiriblər. Kiçik yaşlarından Zəngəzurda töredilen dəhşətli faciələrin şahidi olduğundan bu qanlı olaylar onun yaddaşında dərin şirimplər açmışdır. 1937-ci ilin thutatundan sağ-salamat qurtaran müəllif Böyük Vətən müharibəsinin od-alovundan da keçmişdi.

Tanınmış tədqiqatçı Şəmisstan Nəzirli ilə romanla bağlı söhbət edərkən o, çox maraqlı bir faktdan söz açdı. Dedi ki, yazıçı Əyyub Abasov görkəmlı şair Səməd Vurğunun yanında olarkən ermənilərin Zəngəzurda törediyi qanlı hadisələrlə bağlı poema yazmaq fikrində olduğunu bildirib. Səməd Vurğun isə ona bu mövzuda poema yox, roman yazmayı məsləhət görüb. Bundan sonra yazıçı arxivlərə üz tutub, hadisələrin şahidləri ilə söhbət edib. Qanlı hadisələrlə bağlı yaddaşında olanları da sistemləşdirərək qələmə alıb. Beləcə, Zəngəzur faciələrindən bəhs edən "Zəngəzur" romanı yaradıb.

Oxuların maraqla qarsılaşlığı roman hissələrle 1956-1957-ci illərdə nəşr olunub. O zaman bu əsər Ermənistanda böyük etirazla qarşılanıb. Həmin ilin dekabrında isə yazıçı vəfat edib. Sanki əcəl də bu romanın bittəcəyini gözleyirmiş. Həmkarları: "İşə gedərkən qəfələtən ürək tutmasından keçin-diyini", - deyirlər. Yazıcının belə qefəl dünyasını dəyişməsinə də nəsə bir müəmməmə olmaşı güman ediləndir.

İşq üzü görəndən sonra "Zəngəzur"u gözən salıb, tarixi dəyərini azaltmaq məqsədilə ermənilər dəridən-qabıqlıdan çıxaraq əsər haqqında qərəzlə və sifarişli məqalelər yazdırıldılar. Romanda erməni daşnak dəstələrinin Zəngəzurda azərbaycanlılara qarşı həyata keçirdikləri soyqırımı son dərəcə əhatəli və obyektiv şəkildə işıqlandırılmışdı. Ermənilər də narahat edib qorxuya salan da bax, ele bu amildi. Ona görə də əl-ayağa düşüb mətbuat səhifələrində bir ucudan əsəri pisləyirdilər. Əslində, roman çox obyektiv yazılmışdı. Yazıçı əsərində yalnız baş verən qanlı hadisələrin bədii təsvirini verməklə kifayetlənməmiş, bəzən açıq, bəzən də üstüortülü şəkildə daşnakların məkrili siyasetinin haradan qaynaqlandığını oxuculara göstərməyi bacarmışdı. Daşnakların insanlığa zidd olan niyyətlərini həyata keçirən An-

Oxuduğumuz bəzi əsərlər uzun müddət bizi təsir dairəsində saxladıqından həmin hadisələri tez-tez xatırlayır və onu yenidən oxumaq istəyirik. Tərəddüd etmədən "Zəngəzur" romanını da belə əsərlərin sırasına yazardım. Romanı mütləkə etdiyim vaxtdan xeyli zaman keçsə də, onun qəlbimdə oyadığı təssüratın alovu sönmək bilmir. Buna səbəb kitabın mövzusu, məzmunu və maraqlı təhkiyəsi idi. Əsər tariximizdə qanlı hadisələrin izlərini səhifələrində elə qanlı təsvirlərlə də yaşadır. Romanın müəllifi yaradılığa şeirlə başlayan, sonralar dəyərli nəşr əsərləri yanzan Əyyub Abasovdur. Yaziçi ağır zəhmət qatlaşaraq "Zəngəzur" adlı ikicildlik dəyərli romanı ilə ədəbiyyat tariximizi daha da zənginləşdirib. Təssüflər ki, indiki nəsil nə bu əsər, nə də onun müəllifi haqqında geniş məlumat malik deyil. Çünkü sovet dönəmində romanın adı dərsliklərdə çox xəsislikla çəkilirdi.

Tarix olduğu kimi

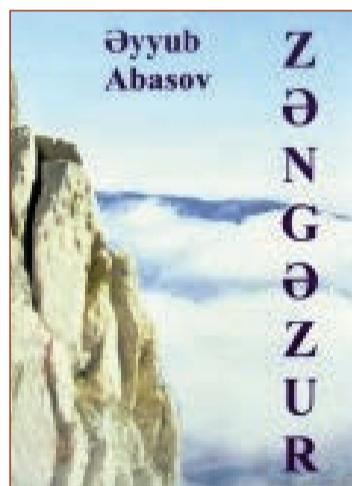
Erməniləri ciddi narahat edən əsər - "Zəngəzur"

dronik, Karo, Njde kimi daşnak qatillərin minlərlə günahsız insanın ölümüne səbəb olmuş qanıçən əməllərini qətiyyətə ifşa etmişdi. Onların iç üzünü, gizli niyyət və məqsədlərini bütün çıpaqlığı ilə işıqlandırmışdı.

Romanı oxuduqca öyrənirik ki, Andronik qoşunu ilə Zəngəzura daxil olan kimi əvvəlcə buradakı ermənilərlə görüşür və belə qanlı bir plan qurur: "Müsəlman kəndlərinin biri də salamat qalmamalıdır". Tayqu-laq daşnak məqsədini həyəsizcasına, açıqcasına bəyan edərək: "Türkű öldürmek cinayət deyil, qəhrəmanlıqdır", - deyir. Ə.Abasov Andronikin Zəngəzurda törediyi qanlı müsibətləri daha da geniş və məzmunlu şəkildə qələmə almağa çalışıb. Müəllif soyqırımı hadisələrinin romanın səhifələrinə bu sətirlərə köçürüb: "1919-cu ilin yazıdır. Zəngəzur qəçqinlarının güzərəni getdikcə pisləşirdi. Minlərlə insan səfalet içinde idı. Boğazlarına keçmiş fəlakət zəncirini qırıb atmağa heç bir yol və imkan tapa bilmirdilər. On aydan artıq id ki, Zəngəzur qəçqinləri fəlakət içinde çırpinırdılar. Hami yandırılmış, viran edilmiş kəndlərinin, yurd-yuvalarının hərətində idı. Lakin daşnakların hökmərənlik etdikləri torpağa qayıtmak mümkün deyildi".

Əsər yazılılığı günlərdən ölkəmizin ədəbi ictihadyyətində də böyük maraq doğurmuşdu. Erməni-müsəlman qarsıdurmasında daşnakların xalqımızın başına gətirdiyi zülmərinə şahidlilik edənlər romanı rəğbetlə qarşılımlılar. Hətta o vaxt Bakıda ermənicə çıxan "Qrakan Azerbecan" ("Ədəbi Azerbaycan") jurnalında A.Balayan adlı erməni də əsəri tərifləyərək onu "Xalqlar dostluğu haqqında roman" adlandırmışdı. Amma Balayan məqaləsində müəllifin azərbaycanlılara qan uddurun Andronikin vəhşi simasını peşəkarcasına təsvir etdiyini yazmamışdı. Yaza da bilməzdi. Çünkü erməni idi, qanında, canında daşnak ruhu dolaşındı. Halbuki, əsər boyu tayqulaq daşnakın qanlı obrazı açıq-aydın görünürdü.

Roman Ermənistandakı kitabxanalara paylanması və sonra da tələm-tələsik yiğisdirilmişdi. Görəsən buna səbəb nə idi? Yəqin ki, buna əsas səbəb ermənilərin həqiqətdən

gorxmaları idi. Daim saxtakarlıq etməyə alışmış daşnaklar həqiqətdən oddan qorxan kimi qorxurdular. Real hadisələri, həqiqəti əks etdiriyinə görə ermənilər romanın yazılışından və neşrindən narahat olmuşdular. Həqiqət gəneşinin daşnaklarla daşnakların qəzəblərini qamaşdırılmışdı. Yarası işıqdan qorxan kimi, ermənilər də həqiqətdən qorxurdular. Yazıçı böyük cəsarətlə ermənilərin xisletini, çırkinliklə dolu olan iş dünyalarını bütün çıpaqlığı ilə açıb göstərmişdi. Həqiqət isə ermənilər sərf elemirdi. Çünkü onlar sovet hökumətinin qılıncının dalının və qabağının kəsdiyi bir dövrədə azərbaycanlılara qarşı kılərini ürəklərində gizlice gəzdirdi, tayqulaq Andronikin ideyaları ilə yaşıyırdılar. "Zəngəzur"un erməni soyqırımı həqiqətlərinə əks etdirməsi daşnakların ovqatına soğan doğrayırdı. Zəngəzurda töredikləri soyqırımı hadisələrinin yayılması onların qarşısını almaq üçün ermənilər həqiqəti uydurduqları yalanlarla ort-basdır etməyə çalışırdılar və bəzi məqamlarda buna nail olurdular. Heç bir tutarlı səbəb göstərilmedən romanın az vaxt ərzində Ermənistandakı kitabxanalardan yiğisdirilənə buna səbəb idi. Həmin illərdə daşnaklar həm açıq, həm də gizli yollarla məqsədərinə çatır, iyrənc ideyalarını həyata keçirirdilər.

Ermənistanda "Zəngəzur"un kitabxanalardan yiğisdirildiği vaxtlarda Bakıda erməni yazıçı ve şairlərinin kitabları böyük tırajlarda nəşr edilib kitabxanalara paylanırdı. Nə qədər yazılısa da, deyilsə də, nədənse biz ermənilərin xalqımızın başına gətirdiyi faciələri yaman tez

unudurraq. Tarix boyu ermənilər bizim bu unutqanlılığımızdan öz məqsədlərinə çatmaq üçün məharetlə yararlanıblar. Elə bu gün də bunu edirlər. Doğrudur, ötən əsirin ortalarında Azərbaycan mətbuatında "Zəngəzur" romanı haqqında müsbət rəylər dərc olunub. Amma nədənse məqalə müəlliflərindən kimse özünə eziyyət verib kitabın Ermənistanda mənfi əks-səda doğurduğunu səbəbi ile maraqlanmayıb. Əsərin kitabxanalardan hansı səbəbdən yiğisdiriləsinə aydınlaşdırılmayıb. Kitabı təhlilə çəkən tənqidçilər isə daha çox iki xalqın dostluğundan, sadə ermənilərin mehribanlığından geninə-

sən. Kitabın vərəqlərindən sanki gül-cicəklərin xoş etri gəlir, quşların cəh-cəhi eşidilir, gözlərimiz önündə bənzərsiz lövhələr canlanır. Bele anlarda özümüzü təbietin isti və gözəl qoynunda hiss edirik.

"Zəngəzur" azərbaycanlıların erməni silahlı dəstələri tərəfindən əvvəlcədən planlaşdırılmış soyqırımına güzgү tutan, bu sahədə yaranmış ədəbi boşluğu dolduran dəyərli və qiymətli bir əsərdir. Roman ədəbiyyat tariximizin səhifələrinə minlərlə insanın ağrı-acılı taleyində bəhs edən əsər kim daxil olub. "Zəngəzur" qarınlı səməda parlaq ulduz kimi görünür. Ürək aşğıdan odur ki, uzun illər bu mövzuda yaran qəlemlər sindirilmiş, danişan dillər susdurulmuşdu.

Andronikin tərədəcəyi vəhşiliklərin planını müəllif daşna-kın öz dilində verir...".

Roman o illərdə yazılıb nəşr olunmuşdu ki, Ermənistanda SSR-nin özündə və dünyanın başqa ölkələrinə səpələnmiş erməni başbilənləri guya 1915-ci ildə Anadoluda türklər tərəfindən ermənilərin soyqırıma məruz qalmاسının 50 illiyinə açıq və gizli şəkildə ciddi hazırlıq görürdülər. Q.Qəribçyanın, S.Xanzadyanın, A.Mikoyanın, İ.Baqramyanın kitablarında qanıçən Andronikin "erməni xalqının xilaskarı" obrazı yaradıldı. Buna görədə ermənilər o ərefədə erməni soyqırımdan bəhs edən "Zəngəzur" u kitabxanalardan yiğisdirirdilər. Yığışdırıldıkları ki, uydurduqları yalanların üstüne həqiqət işığı düşməsin. Çünkü romanda əks edilmiş həqiqət ermənilərin yalanlarını qılınc kimi kəsib doğrayırdı.

Şübhə yoxdur ki, tarixi Azərbaycan torpaqlarının hissə hissə işğal edilib yerində hez zəman mövcud olmamış Ermənistanda dövlətinin yaradılması, ilk növbədə, çar Rusiyanın hərbi-siyasi yardımını, Pyotr vəsiyyətlərinin sənədarında mümkin olmuşdu. Kitabda bu amil dəfələrlə xüsusi ilə vurgulanır. Ən ağırlısı odur ki, Ə.Abasovun "Zəngəzur" romanı nəşr edilən kimi üzənriraq bolşevik təfəkkürlü azərbaycanlı yazarlar da danos yazmağa başlayıblar ki, guya bu əsər erməni və Azərbaycan xalqları arasına ədavət toxumu səpir. O vaxtlar Yazıçılar İttifaqının sədri olmuş Süleyman Rəhimov xatirelərində bu barədə ona dəfələrlə müraciətlər olunduğunu qeyd etmişdi.

Böyük roman haqqında kiçik qeydlərimi tamamlayan ərefədə "Zəngəzur"un latın əlifbası ilə yenidən nəşr olunduğu öyrəndim. Deməli, gələcək nəsillər əsəri oxuduqda daşnakların Andronikin rəhbərliyi altında 1918-ci ildə Zəngəzurda törediyi qırğınlarda, soyqırımı hadisələri ilə yaxın-dan tanış olacaq və erməni qəsbkarlarına nifratlı böyüyəcəklər. Mühərribə şəraitində yaşıdagımız indiki günlərdə bu mövzuda yazılmış əsərlərin gənclər arasında təbliğinin böyük təriyəvi əhəmiyyəti var. Çünkü düşmənlərimizi nə qədər yaxından tanısaq, onları o qədər asanlıqla məhv edirik. Gelin erməniləri daha da yaxından tanımaq üçün tariximizi dərindən öyrənək. Öyrənək ki, döyüşlərdə qəsbkarları asanlıqla məglubiyyətə uğradıb Qarabağlı azad edək!

Vahid MƏHƏRRƏMOV,
"Azərbaycan Ordusu"

Əlahiddə Ümumqoşun Orduda hərbi qulluqcular arasında atletika və gimnastika üzrə birincilik keçirilib

Hərbi qulluqcuların sürt, çeviklik və düzümlülüyünü yoxlamaq, güclü idmançı və komandaları müyyən etmək məqsədi ilə keçirilən birincilikdə 15 komandanadan 220 idmançı mübarizə aparıb.

"Vətənə, xalqa və dövlətə xidmət ömrümüzün mə-

Naxçıvan Qarnizonunda hərbi qulluqcular arasında atletika və gimnastika üzrə birincilik keçirilib. Birinciliyin qalibi Əlahiddə Ümumqoşun Ordunun xüsusi təyinatlıları olub.

nasıdır" devizi altında təşkil olunan birincilikdə atlet və gimnastlar turnikdə dartinma və aşağıq dayaqla qalxma, paralelqollarda dayaq veziyiyində qolların bükülbükülməsi, uzunluğa və hündürlüyə tullanma, 100 və 3000 metr məsafəyə qışış, 400 metr məsafəyə es-tafat qaçıçı yarışlarında özlərinin sınavıylar.

Ümumi nəticələrə əsasen, komanda hesabında 1-ci yerdə xüsusi təyinatlılar, 2-ci yerdə Daxili Qoşunların "Naxçıvan" Əlahiddə Əməliyyat Brikadasının hərbi qulluqcuları, 3-cü yerdə isə motoatıcılar qararlaşıblar.

Birinciliyin nəticələrinə

əsasən, ilk üçlükdə qərarlaşan komanda və hərbi qulluqculara Əlahiddə Ümumqoşun Ordunun Komandanlığı tərəfindən fəxri fərman,

diplom və kuboklar təqdim edilib.

**Baş leytenant
Nəriman NƏCƏFOV,
"N" hərbi hissəsi**

yim şeirlərini sevdiklərimin əhatəsində səslənisi de mənə könlük xoşluğu verdi. Çoxumuzun əzberində olan, duyguların söykənnəmli olduğu və söykəndiyi bu şeir ən xətdə xidmət edən, döyüş növbətçiliyi aparan, "torpağın qara bağırında sira dağlar kimi duranların da", "hüdudlarda (sərhədlərdə - R.H) qəza (dö-

- Heç kim sinəsinə döyüb "Mən Vətəni sevirəm" deməsin. Vətəni sevmək hamının mənəvi borcudur.

- Vətəni əsgər olanda da daha böyük sevməlisən, qorulması, tərkis edildikdən sonra da.

- Vətən sevgisi son nəfəsənən ödənilməli olan Vətən borcunu tamamlayır.

əşitdiklərimi könlüməcə təmamlayıb:

Əsgərlərdən biri demişdi ki, "Azərbaycan Ordusu" qəzetində dərc edilən məqalələrdən birində oxuduğumuz "Əsgər ürəyindən başlayır Vətən" fikri bizim hər birimizin gücünə güc verdi. Bu fikri "Haradan başlanır Vətən?" sualına ən dürüst, ən məntiqli cavab bilirik. Vətənin başlangıcı, həqiqətən, əsgər ürəyidi. Səngərin nə olduğunu bilənlər üçün belədi...

"Hər bir hərbi qulluqçu üçün Vətən, dövlət, xalq ucağı var. Bu ucalıq hərbi xidmət anlayışı ile ömür anlayışını məfkure baxımından eyniləşdirir. Çağırışçı hərbi xidmətə müyyən biliklər, müyyən dünyagörüşlə gelir. Hərbi xidmətdə yeni biliklər, vərdişlər əldə edirik. Bu biliklər hərbi biliklərdir, vərdişlər hərbi vərdişlərdir. Hərbi xidmətə gelənə kimi nəyi qoruyağımızı bilirdik, necə qoruyağımızı hərbi xidmətdə öyrəndik. Hərbi xidmətdə həm də Vətənin, dövlətin nə olduğu haqqında düşüncələrimiz genişləndi, dərinləşdi. Vətən kəlməsinin ifadə etdiyi məzmunu daha əhatəli dərk etdik. Məhz buna görə hərbi xidməti də Vətən qədər müqəddəs bilirik. Ömrümüz, əlbəttə ki, hərbi xidmət dövründə də, tərkis olunduqdan sonra da müqəddəs Vətəne müqəddəs xidmət üçündü" - bu kəlmələri də ən xətdə, səngərdə əsgərlərdən eşitmışım.

Onda da qürurlanmışdım, indi də qürurlandım. Bu qüruru sözə çevirib o hərbi hissədə xidmət edən əsgərlərin timsalında ümumən Azərbaycan əsgərinə xıtabən dedim ki, sizi belə qətiyyətlə edən bu sevgidi - Vətən sevgisidi. Sizin döyüş hazırlığınız da dəyəkdi, mənəvi-psixoloji hazırlığınız da. Siz həm də Hərbi anda, dövlətə, dövlətçiliyə sədaqətinizlə güclüsunuz. Siz Vətəni daha dərungi sevgiyə sevirsiniz. Əlbəttə ki, bu Vətən sizində, Azərbaycan əsgərilər. Vətən sənində. Vətəni sevirsən də, qoruyursan da. Onun işqal olunmuş ərazilərini də azad edəcəksən!

Əsgər Cəbrayıll Babayev şeirlərin, şeiriyyətin işığında hamımızın düşüncələrini bürüyəcək bir mətbəbe toxundu: Vətəni həmi sevir, əsgərin Vətən sevgisi daha qüdretlidir. Döyüş növbətçiliyini məsuliyyətlə, sədaqətlə aparan Azərbaycan əsgəri Vətəni sevə-sevə qoruyur, qoruya-qoruya sevir.

Bu sevgi döyüş əzmidi, qələbə ruhudu...

Bu sevgi milli-xəlqi ruhun qadır zərrəsidi...

Bu sevgi "Vətən gözdü, biz kirpik, Gözümüzün keşiyini çəkirik" (Fikrət Qoca) deyən sevgidi...

Bu sevgi "Səngərləri sərhədlərə köçürəcəyik" amaliyyala xidmət edənləri yaşıdan sevgidi...

Bu fikirlər neçə ay əvvəl ən xətdə, səngərdə əsgərlərdən

yüş - R.H.) bayraqlarından al-nina işıqlar düşənlərin" döyüş yolunu davam etdirənlərin də əzberindəmiş.

Zabit Ruslan Novruzov Xəlil Rza Ulutürkün 90-ci illərdə milli-xəlqi ruhumuzun manifesti olan "Azadlığı istəmirəm zərrə-zərrə, qram-qram..." misralarını da xatırlatmışdı. Əsgər Rahib Eyvazov əsgər yoldaşları adından şeiri sonاقan demişdi. Onda köksümüz ürəyimizə darlıq etmişdi. Bu xatırlatma Vətənle bağlı gərekli, məfkurəvi bir səhbətə başlangıç oldu. Abbas Səhəhetin "Vətən"ini də xatırladıq, Səməd Vurğunun "Azərbaycan"ını da, Şəhriyarin "Heydər babaya salam"ını da.

Şeirlə başlayan səhəbət əsgərlərin qürurumu silələyən fikirləriyle davam etdirildi:

Bu sevgi "Səngərləri sərhədlərə köçürəcəyik" amaliyyala xidmət edənləri yaşıdan sevgidi... Bu sevgi "Səngərləri sərhədlərə köçürəcəyik" amaliyyala xidmət edənləri yaşıdan sevgidi...

**Rəşid HÜSEYNOV,
eməkdar jurnalist**

Ermənistən ordusunda kriminal hadisələr

İşqal edilmiş yaşayış məntəqələrimizdə yerləşdirilən Ermənistən silahlı qüvvələrinin bölmələrinin birində növbəti erməni əsgərinin koronavirusa yoluxduğu məlum olub.

5-ci alayın əsgəri Levon Tunikyan yüksək hərərətə tibb məntəqəsinə getirilib. İlk müayinədən sonra hərbi hissənin həkimi koronavirus diaqnozu ilə əsgərin təcili olaraq hospitalın infeksion şöbəsinə təxliye edilməsini tələb edib.

Əsgərin vəziyyəti ilə bağlı qohumlarına məlumat verilmir. Övladları ilə heç bir əlaqə yarada bilməyən Tunikyan ailəsi Müdafiə nazirinə müraciət göndəribler.

Xəbəri paylaşan səxsin yazdırığına görə əsgərin valideyninə hələlik heç bir cavab verilməyib.

* * *

İşqal edilmiş yaşayış məntəqələrimizdə yerləşdirilən Ermənistən silahlı qüvvələrinin bölmələrinde zabitlər tərəfindən əsgərlərə qarşı töredən vəhşiliklərin sayı artıraqdadır.

Bu günlərdə 5-ci dağ atıcı alayının artilleriya divizion komandiri T.Abel tabeliyindəki əsgəri vəhşicəsinə döyürek xəstəxanalıq edib.

Müxtəlif bədən xəsarətləri ilə tibb məntəqəsinə yerləşdirilən əsgər Mikael Qriqoryan öz izahatında zabitin təhqirinə ve söyüşlərinə etiraz etdiyinə görə döyüldüyünü bildirib.

Faktla bağlı hərbi polis tərəfindən araşdırma aparılır.

* * *

Ermənistən silahlı qüvvələri tərəfində işqal edilmiş Ağdərə yaşayış məntəqəsindəki bölmələrdə xidmət edən zabitlərin tabeliyində olan hərbi qulluqçulardan rüşvet tələb etmələri faktı məlum olub.

Bələ ki, 10-cu dağ atıcı diviziyasının qərarğah reisi və komandırın müavininin iştirakı ilə Ağdərə hərbi polis bölməsinin əməkdaşları tərəfindən 5-ci dağ atıcı alayın ehtiyat bölmələrində, həmçinin alayın döyüş mövqelərində yoxlamalar başlanılıb. Artıq 50 dən çox gizir, məqaviləli hərbi qulluqçu və əsgərlərdən izahatlar alınıb.

Təsdiq edilmiş faktlara bağlı cinayət işi açılıb və istintaq aparılır. Bir neçə zabitin həbs ediləcəyi gözlənilir.

* * *

Ermənistən ordusunun əsgəri Samvel Avedisyan taqım komandiri ilə münaqışdən sonra özüne qəsd edib.

Əsgər komandiri ilə mübahisə etdiyindən işqal edilmiş Ağdərə yaşayış məntəqəsindəki bölmələrdə xidmət edən zabitlərin tabeliyində olan hərbi qulluqçulardan rüşvet tələb etmələri faktı məlum olub.

Təcili yardımını ilə hospitala çatdırılan əsgərin kimyəvi maddə aseton həllədicisi qəbul etdiyinə məlum olub.

Hazırda hərbi qulluqçunun vəziyyətinin ağır olduğunu bildirilir.

* * *

Ermənistən ordusunda xidmət edən qadın hərbi qulluqçu həmkarı tərəfindən zorlanıb.

Müqavilə əsasında xidmət edən Armen Mirzoyan onunla birlikdə hərbi hissədə xidmət keçən Diana Tonoyan evinə dəvət edib. Şam yeməyi zamanı spirtli içki qəbul edən A.Mirzoyan 2014-cü ilən müqavilə əsasında xidmət edən D.Tonoyana zor tətbiq edərək intim əlaqədə olmağa cəhd edib. Qadın razı olmadıqda A.Mirzoyan onu vəhşicəsinə döyüb.

Müxtəlif bədən xəsarətləri ilə hərbi hissənin tibb məntəqəsinə müraciət edən D.Tonoyan bərədə komandanlıqla mərəzə olunub.

Komandanlığın təqdimatına əsasən "zorlamaya cəhd" faktı ilə bağlı hərbi polis tərəfindən araşdırılmaya başlanılıb.

* * *

Ermənistən ordusunun əsgəri Samvel Avedisyan xidmət şəraitində bezdiyi üçün özüne xəsər yetirib.

İşqalçı ordunun 49971 nömrəli hərbi hissəsinin əsgəri xidmət yerində mövcud şəraite dözməyərək yerinin deyisdirilməsi barədə komandanlıqla müraciət edib. Müraciətə mənfi cavab alan S.Avetisyan xidmətdən yayınmaq məqsədile özüne xəsər yetirib.

Hazırda hərbi tibb müəssisəsində müalicə olunan əsgərin sağaldıqları sonra cinayət məsuliyyətinə cəlb ediləcəyi gözlənilir.

**Hazırladı:
Isa ELDAROĞLU**

Avropa İttifaqının portalında AZERTAC-ın xüsusi müxbirinin AXC haqqında məqaləsi dərc edilib

Avropa İttifaqının Ideasoneurope.eu analitik portalında AZERTAC-ın xüsusi müxbirinin məqaləsi dərc olunub. Material 102 il bundan əvvəl Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin (AXC) yaradılmasından bəhs edilir (bax: <https://bridge.ideasoneurope.eu>).

AZERTAC xəbər verir ki, "Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti Şərqi ilk parlament demokratiyasıdır" sərlövhəli məqalənin müəllifi oxucuların diqqətini Azərbaycan xalqının öz dövlətciliyini bərpa etmək arzusunu reallaşdırmasına və Rusiyada çarizmin süqtundan dərhələn sonra Şərqi Zaqaqzayada yaradılmış müstəqil Azərbaycan dövlətində parlament idarəciliğin formasının seçilməsinə cəlb edir.

Materialda AXC hökumətinin əsas nailiyyətləri barədə məlumat verilir, AXC-nin Millətlər Liqası və dünyanyanın aparıcı dövlətləri tərəfindən tanınması vurğulanır. Oxular məqaledə göstərilən linkə əsasən YouTube videoportalında AXC-nin tarixində bəhs edən qısametrajlı filmə də baxa bilərlər.

Tibb xidməti

"Hərbçilərimizi görəndə qürurlanıram"

Bəzən insanın övladının gələcək taleyini kiçik bir təsadüf həll edir. Elə olur ki, həmin təsadüf zərurətə, insan həyatının mənasına çevrilir. İllərdən bəri Silahlı Qüvvələrin Baş Klinik Hospitalunda həkim işləyən Venera Biktemirovanın da tale yolu bir təsadüf nəticəsinə müəyyənləşib.

1983-cü ildə Azərbaycan Dövlət Tibb Universitetini bitirən Venera xanım Mirqasimov adına Respublika xəstəxanasında nevroloq işləməyə başlayıb. On il bu şəfa ocağında çalışıb. Qarabağ müharibəsi Venera Biktemirovanın da özür yolunun axarını hərbi sahəyə yönəldib. Həkim həmin gərgin günləri belə xatırladı:

- Qarabağ müharibəsi biz həkimlərində rahatlığını elindən almışdı. Umumiyyətə, cəmiyyətdə gərginlik yaşandı. 1993-cü ilin son ayları idi. Qara-

bağda və ətraf rayonlarda ağır döyüslər gedirdi. Mən də daxil olmaqla bir qrup həkimi yaralılara tibbi xidmət göstərmək məqsədile Silahlı Qüvvələrin Baş Klinik Hospitalında çalışan həkim və tibb işçilərinə köməyə göndərdilər. Bir müddət burada həkimlərle ciyin-ciyne yaralıların sağlamlığının keşiyində dayandıq. Ağır vaxtlar idı. Ön xətdə gərgin döyüslər getdiyindən hospitala yaralılar çox gətirilirdi. Bəzən onları helikopter meydancasında qarşılıqlı olurdular. Çətin günler yaşadıq. Amma nə qədər çətin olsa da, biz həkimlər yaralıların sağlamlıqlarının keşiyində dayandıq. Həkim kimi, vətəndaş kimi üzərimizə düşən vəzifələrin ödəsindən bacarıqla gəldik.

Hərbçilərlə ünsiyyət,

Vətən uğrunda vuruşanlara, torpağı qoruyanlara tibbi xidmət göstərmək mənə bu sahəni çox sevdirdi. Bu sevginin təsirindən birdəfəlik hospitalda qalmaq qərarına gədim. Qarabağ müharibəsi oxular kimi mənim də özür yolumu hərbi sahəyə yönəldirdi. Bundan çox memnunam. Hərbi qulluqçulara, xidmət göstərməkdən zövq alıram. Aprel döyüslərində yaralananların tez bir zamanda sağlamı ayağa qalxmaları üçün daha məsuliyyətlə çalışdıq.

Həkim hərbi formaya olan sevgisindən də söz açdı. Dedi ki, həm hərbçilər, həm də hərbi forma mənim üçün çox doğmadır. Zabitlərimizi, əsgərlərimizi görəndə qürurlanıram. Ele biliyəm ki, ən ezi, ən doğma adamımı görürəm. Ürəyimdə hərbçilərimizə olan bu istək, bu sevgi heç vaxt tükənməyəcək.

İyirmi yeddi ildir hərbçilərimizin sağlamlığı keşiyində dayanan Venera xanımızdan xoş təssüratlarla ayrıldıq. Bele biliyli və peşəkar həkimlərimizi tanıdıqca bir daha əmin olursan ki, hərbçilərimizin sağlamlığı əmin əllərdədir.

Vahid MƏHƏRRƏMOV,
"Azərbaycan Ordusu"

Xəbərlər: hadisələr, faktlar

Türkiyədə və İraqın şimalında PKK-ya ağır zərbə vurulub

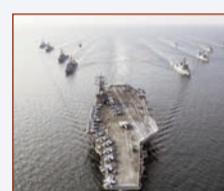
Türkiyə təhlükəsizlik qüvvələrinin Tunceli vilayətinin Ovacık bölgəsində mayın 31-dən davam etdirdiyi antiterror əməliyyatları nəticəsində zərərsizləşdirdiyi terrorçuların sayı 6-ya çatıb.

Bu məlumatı Türkiyənin Daxili İşlər Nazirliyi yayıb. Bildirilir ki, aviasiyanın dəstəyi ilə keçirilən əməliyyatda mehv edilən terrorçular silahlı olublar. Milli Müdafiə Nazirliyinin məlumatında isə deyilir ki, İraqın şimalındaki Avaşın bölgəsində 4 PKK terrorçusu mehv edilib.

Suriyanın Tel Abyad bölgəsində bomba yüklü motosikletlə mülli insanları hədəfə almağı planlaşdırılan PKK-YPG terror təşkilatının üzvü yaralı olaraq Türkiyə hərbçiləri tərəfindən yaxalanıb.

ABŞ hərbi-dəniz qüvvələrinin "Ronald Reagan" aviadaşıyıcı gəmisi Yokosuka hərbi bazasını tərk edib

ABŞ hərbi-dəniz qüvvələrinin "Ronald Reagan" atom aviadaşıyıcı gəmisi hərbi təlimlərə qatılmaq üçün Yaponiyanın Yokosuka hərbi bazasını tərk edib.

Geminin göyərtəsində yerləşdirilən aviasiya vasitələrinin təlimlərinə iyunun 12-də start verilecək.

Bundan sonra həmin aviadaşıyıcı gəminin də daxil olduğu zərbe qrupu Sakit okeanın qərb hissəsində uzunmüddəti patrul xidmətine yollanacaq.

Aviadaşıyıcı gəminin göyərtəsindən təyyarələrin qalxması və emməsi məşqlərinin keçirildiyi bele təlimlər Yaponiyada həmişə əhalinin və yerli özünüdareetme orqanlarının etirazları ilə qarşılığın. Buna görə də bu dəfə həmin təlimlər Tokiodan təqribən 1200 kilometr məsafədə yerləşən İvocima adasına köçürüllər.

İraq parlamenti ABŞ hərbçilərinin ölkə ərazisində çıxmاسını tələb edir

İraq parlamenti ABŞ-in hərbi hissələrinin ölkə ərazisində qalması ilə razılaşmayıacaq.

Bu sözləri İraq parlamentinin üzvü Kərim Əl-Məhəmmədəvi deyib. O bildirib ki, cari ilin yanvar ayında İraq parlamenti birmənli şəkildə ABŞ qoşunlarının ölkə ərazisində çıxarılması haqqında qanun qəbul edib: "Biz öz qanunlarımıza sadıq qalaraq xarici dövlətlərə məxsus hərbçilərin ölkəmizin ərazisində qalmasını istəmirik". Qeyd edək ki, bu ilin yanvar və mart aylarında İraqın böyük şəhərlərində kütlövi aksiyalar keçirilib. İki ay davam edən aksiyalarda polis və hərbçilərlə baş verən qarşılığında 100-dən çox insan ölüb. İraqlılar xarici hərbi hissələrin ölkədən çıxarılmasını tələb edirdilər. Aksiyaların nəticəsi kimi İraq hökuməti istəfa vermək məcburiyyətində qaldı. Yeni hökumət isə iyunun ortalarında ABŞ rəsmiləri ilə danışqlar aparılacağına bəyan edib. Danışqların mövzusuz qoşunların İraqda qalması məsəlesi olacaq. İraq parlamenti inididen bəyan edir ki, danışqlar zamanı hökumətin mövqeyi ondan ibarət olmalıdır ki, xarici qüvvələr ölkəni tərk etmə və İraqın suverenliyinə hörmətlə yanaşılsın.

AZERTAC-in materialları əsasında

tələrində və helikopterlərdə quraşdırmaq olar.

Uzunluğu 1,75 metr, diametri 0,16 metr, start çəkisi 37,5 kilogram, dörd rakətə birlikdə buraxıcı qurğusunun çəkisi 210 kilogramdır. Atəş uzaqlığı isə 0,5-8 kilometrə qədərdir.

Hazırladı:
Svetlana YUSUBOVA,
"Azərbaycan Ordusu"

Müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçusu kiçik cavuş Cəlalzadə Nicat Niyaz oğluna 2019-cu ildə verilmiş şəxsi vəsiqə itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Hərbi texnikalar, silahlar

Tank əleyhinə UMTAS raket kompleksi

Uzun məsafəli tank əleyhinə UMTAS raket kompleksi 2005-ci ildə Türkiyənin Roketsan şirkəti tərəfindən hazırlanıb. Onun elektron cihazlarının hazırlanmasında Aselsan, döyüş hissələrinin hazırl-

lanmasında isə MKEK şirkəti də iştirak edib. Ümumilikdə raket kompleksinin hazırlanması işinə 38 milyon dollar vəsait ayrılib. UMTAS raket kompleksi daha ağır və uzaqvuran sayılır. Bir qayda olaraq onu yüngül nəqliyyat vasi-

lərindən və helikopterlərdə quraşdırmaq olar. Uzunluğu 1,75 metr, diametri 0,16 metr, start çəkisi 37,5 kilogram, dörd rakətə birlikdə buraxıcı qurğusunun çəkisi 210 kilogramdır. Atəş uzaqlığı isə 0,5-8 kilometrə qədərdir.

UMTAS raket kompleksi daha ağır və uzaqvuran sayılır. Bir qayda olaraq onu yüngül nəqliyyat vasi-

Baş redaktor
polkovnik-leytenant
İlham BEHBUDOV

Telefonlar

Baş redaktor: (012) 510-71-97 (faks);
Baş redaktorun müavini: (012) 510-64-27;
Məsul katib: (012) 510-71-98;
Məktublar səbəsi: (012) 510-64-28.

Ünvanımız

Bakı şəhəri, akademik Səfaət Mehdiyev küçəsi 144,
"Qızıl Şərq" hərbi şəhərciyi

Növbətçi

baş leytenant
Mahmud MÖHBALIYEV

Qəzetin hesabı

Nərimanov Rayon Xəzinədarlığı
Kod: 200189
VÖEN: 1500428611

Lisenziya № 361
Sifariş № 381
Nüsxə № 3960

Qəzet həfədə iki dəfə (III-VI günər) neşr olunur.
"Azərbaycan Ordusu" qəzeti kompüter mərkəzində sohifolunor "Hərbi nüsviyat" in mətbəəsində hazırlanır.
Diapozitivlər çap olunur. Əlyazmalara ray verilir,
teqdim edilən yaxalar mühəllifə qaytarılır.
Qəzeti mod.gov.az saytından oxuya bilərsiniz.